

Posudek na diplomovou práci Gabriely Šmaiclové - „Dialekt Caipira“
září 2011, 74 stran

Diplomandka si za téma své diplomové práce vybrala téma z dialektologie, konkrétně brazilský dialekt *caipira*, tedy venkovský dialekt, jímž se mluví ve vnitrozemí států São Paulo, Minas Gerais, Mato Grosso a Goiás. Díky ročnímu pobytu v Brazílii mohla toto specifické téma skutečně kvalitně zpracovat.

Pro nerodilého mluvčího představují dialektologické práce velké úskalí, neboť vyžadují velmi dobrou znalost jazyka na všech úrovních a značnou rozlišovací schopnost. Gabriela Šmaiclová se však s problémy vyrovnala úspěšně.

Práce je velmi dobře strukturovaná, postupuje od obecného ke konkrétnímu a předkládá ucelený a bibliograficky dobře podložený pohled na vybrané téma. Formálně je členěná do tří kapitol. V první se autorka zabývá problematikou dialektů obecně, definuje vztah dialekt – nářečí – varianta jazyka a zároveň i vztah mezi dialektologií jako lingvistickou disciplínou a sociolingvistikou jako disciplínou pomezí. Druhá kapitola pojednává o existujících variantách portugalštiny se zvláštním zřetelem na vývoj brazilské portugalštiny, zejména hovorové. Mapuje rovněž vliv indiánských a afrických jazyků na portugalštinu na úrovni fonetické, morfologické, syntaktické i lexikální. V závěru kapitoly podává přehled o dosud existujících lingvistických a dialektologických atlasech. Ve třetí kapitole pak podrobně charakterizuje dialekt *caipira*.

Na práci oceňuji zejména její systematičnost a přehlednost, je zjevné, že se diplomandka v problematice velmi dobře orientuje. Oceňuji také odvahu, s níž se do studia pramenů a dokumentů pustila, neboť jazyková situace v Brazílii je vzhledem k rozloze země a mnohotvářnosti obyvatelstva velmi nepřehledná. Dokonce ani odborníci na dialektologii z řad brazilských lingvistů (profesoři Serafim da Silva Neto, Antenor Nascentes či Celso Cunha) si netroufli předložit podrobnější dialektologické členění než je šest základních oblastí. Dle mého názoru, podloženého vlastní zkušeností, se budou dialektologické rozdíly nadále stírat díky mocnému vlivu moderních médií, zejména v Brazílii všudypřítomné televize.

Pokud bych měla něco vytknout, tak snad jen pár chyb v portugalštině a překlepů v českém textu a občas i poněkud kostrbaté formulace (*str. 11 – jazyk je svými uživateli podrobován nejružnějším vlivům ...* ; *str. 59 – stravovali se především fazolemi, kukuřicí, maniokem ...*). Nejsm si rovněž jistá, do jaké míry lze v češtině užívat termínu *kreol / kreoly* místo *kreolština / kreolštiny*. Pozornému čtenáři jistě neunikne fakt, že na straně 48 je pod obrázkem popisek *Lingvistické oblasti Brazílie podle Antenora Nascentese*, obrázek je však

z gramatiky Nova Gramática do Português Contemporâneo autorů Cunhy a Cintry a tento fakt by měl být přinejmenším zmíněn.

Přes tyto drobné nedostatky se domnívám, že práce v plné míře splnila požadavky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 7.9.2011

PhDr. Jaroslava Jindrová,
oponentka